

Dr. Rozsnyai Jenő (1940–2000)

Az elmúlt héten elhunyt dr. Rozsnyai Jenő, a Szegei Tudományegyetem Hispanisztika Tanszékének könyvtárosa. Magyar-történelem szakos tanárként végzett az SZTE, majd könyvtár szakon az ELTE-n. Tanított gimnáziumban, volt nevelőtanár, leg-hosszabb ideig, 1968 és 1995 között a Szegei Élelmi-szeripari Főiskolán könyvtárosként dolgozott. Munkatársai és hallgatói külön, nehéz, olykor rossz természetű emberként ismerhették leginkább, aki időnként azt is éreztethette, hogy nem azt csinálja, amit igazán szeretne. Kevesen tudták róla, hogy mindeközben Wittman Tibor professzor munkájától ihletetten megtanult portugálul és spanyolul, doktori értekezésében (1973) Latin-Amerika magyar világképben elfoglalt helyét vizsgálta. Eközben a JATE Latin-Amerika Története Kutatócsoportjához kapcsolódott kutatómunkájában, amire szabadidejét áldozta. Társszerzője volt annak a spanyol nyelvű kötetnek, amelyet a kutatócsoport a sevillai EXPO magyar pavilonja számára készített (1992). Külső munkatársa a spanyol nyelvű magyar országismereti folyóiratnak, az Hungria-nak, s több magyar és külföldi szakfolyóirat figyelő rovatában adott rendszeresen tájékoztatást a magyar hispanisztika eredményeiről.

1995-ben, sokakkal együtt őt is elbocsátották a főiskoláról. Munkanélkülként is folytatta a hispanisztika tanszékhez kapcsolódó kutató és bibliográfusi munkáját, rendszeresen publikált. 1996-tól e tanszék könyvtárosaként érezhette úgy, hogy helyére került. A spanyol szakos hallgatók már egy segítőkész, nagy tudású, közvetlen könyvtárossal találkoztak, akit Tanár Úrnak szólítottak. Kedvelték azt az embert, aki különösen a nehéz sorsú hallgatóknak a dolgait viselte szívében. Az akadémiai kutatócsoportban kezdte megtalálni igazi helyét, a kutatókönyvtáros feladatát. A latin-amerikai magyar emigráció és a magyar–spanyol kapcsolatok története témakörében segítette a doktoranduszokat, s az ilyen témákban szakdolgozó hallgatókat is. Alapító tagja volt a Magyar–Latin Amerikanisták Társaságának, s ez év elejétől nagy lendületet vett munkájából egy könyv-kontrúrai sejtettek fel.

Nem sikerült az ambiciózus, de reális terv...

Anderle Ádám
egyetemi tanár

Egyetemi tanácsülés

Új képzések indulnak

Személyi ügyekről, új képzések indítására vonatkozó javaslatokról, valamint diszdiplomák adományozásáról szóló előterjesztésekről döntött legutóbbi ülésén a Szegei Tudományegyetem tanácsa.

Gyógyypedagógus szak, valamint a pedagógus szakvizsga megszerzésére irányuló továbbképzések indulnak a Szegei Tudományegyetem (SZTE) Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán. Egyebek mellett erről döntött keddi ülésén az egyetem tanácsa. A testület elfogadta azt a javaslatot is, amely pedagógiai pszichológia szakirányú továbbképzés bevezetését tartalmazta a bölcsészettudományi karon, és egyetértettek a klinikai biokémikus szakirányú továbbképzés indításával is.

Az egyetemi tanács dr. Báthory Zoltán egyetemi tanárt, egykori művelődési és közoktatási minisztériumi államtitkárt választotta meg az intézmény minőségbiztosítási bizottságának szakmai elnökévé. Az ülésen elhangzott, hogy az egyetem és a tíz kar minőségbiztosításról szóló jelentését október közepéig kell elkészíteni. A tanács tagjai elfogadták az SZTE közoktatási fejlesztési-intézkedési tervét a 2000–2006-os időszakra. Az egyetem összesen öt közoktatási intézményt – két-két óvodával és gyakorló általános iskolával, illetve egy gyakorló gimnáziummal – tart fenn. A tanács által elfogadott határozat értelmében a 2000/2001-es tanév végéig a jogász hallgatók számára is megadták azt a könnyítést, hogy a diplomához kötelező nyelvvizsgát nem követelik meg a záróvizsgára bocsátás

Tudomány a békéért

Az öncélú kutatások ideje lejárt

A NATO Tudomány a békéért programbizottságának két tagja, Namik K. Pak professzor, a törökországi műszaki fejlesztési bizottság elnöke és Alain Gourod nemrég Szegeden járt, hogy értékeljék két szegei pályázat „időközi” eredményeit. A professzorokat egyebek között a NATO tudományos szerepvállalásáról kérdeztük.

– *A NATO katonai szövetség. Miért támogat dollármilliókkal civil tudományos kutatásokat?*

Namik K. Pak: – A NATO alapvető célkitűzése a béke fenntartása, ezért számos olyan programja van, amely a stabilitást szolgálja. A Tudomány a békéért olyan kutatási projekteket támogat, amelyek az így megvalósítható fejlesztéseken keresztül hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a volt szocialista országok minél gyorsabban és minél kevesebb zökkenővel alakulhassanak át piacgazdasággá.

– *Milyen szerepe van a kutatás-fejlesztésnek a gazdasági-társadalmi átalakulásban?*

Namik K. Pak: – Hihetetlenül nagy szerepe van; erre pozitív és negatív példákat egyaránt említhetnek. Negatív példa lehet az összeomlott szovjet birodalom, ahol a tudományt és a technológiát nem sikerült a fejlődés, a jólét szolgálatába állítani. A sikertörténetek sorában pedig az olyan ázsiai országok említhetők, mint Japán vagy Korea, ahol a fejlődés motorja egyértelműen a tudományos, technológiai forradalom volt.

Alain Gourod: – A Tudomány a békéért típusú programoknak éppen az a lényegük, hogy nem pusztán tudományos, akadémiai projekteket támogatnak, hanem olyan kutatásokat, amelyeknek eredményeképp a gya-



Namik K. Pak és Alain Gourod professzorok szerint a NATO tudományos programjai a békét szolgálják. (Fotó: Gyenes Kálmán)

korlatban alkalmazható, eladható, hasznosítható megoldások születnek. Ez a transzfer a fejlődés kulcsa, mely csak úgy lehetséges, ha az akadémiai szféra szorosban együttműködik a felhasználókkal, a vállalatokkal.

– *Magyarországon éppen ez a fajta együttműködés nem alakult még ki kellő mértékben. Hogyan lehet elősegíteni a közeledést?*

Namik K. Pak: – Éppen az olyan programokkal, mint amelyeket a NATO támogat. Az egyik szegei kutató azt mondta, a NATO-projekt során nagyon sokat tanult a partner vállalatvaló együttműködésből, mert egészen új gondolkodásmódra, munkamódszerekre kényszerült. A tudomány mindenütt a vilá-

gon hajlamos „bezárkózni”, ha hagyják. De tudomásul kell venni, hogy az öncélú tudományok ideje lejárt, ma már csak azoknak a kutatóknak van létjogosultságuk, amelyek valamilyen formában hozzájárulnak a jóléthez, a fejlődéshez.

– *Azért jöttek Szegedre, hogy értékeljék az itteni NATO-projektek eddigi eredményeit. Mit tapasztaltak?*

Namik K. Pak: – Nagyon meggyőzőnek tartom a két szegei projekt eddigi eredményeit; amit Szegeden tapasztaltam, teljes mértékben megfelel a várakozásomnak. Talán meglepő, hogy ezt mondom, meglepő, de a tudományos NATO-programok esetében az elbírálás olyan szigorú, hogy a nyertes pályázatok szinte önmagukban garantálják az eredményeket.

A tudományos tartalom mellett ugyanis a megvalósíthatóság, a gyakorlati alkalmazhatóság is igen sokat nyom a latba. Magyarország nem véletlenül szerepel ilyen jól a NATO-pályázatokon, hiszen tudományos műhelyeik igen jelentős kutatás-fejlesztési kapacitással rendelkeznek.

Alain Gourod: – Különösen a nyertes kutatócsoportokban dolgozó fiatal doktoranduszok teljesítménye ragadott meg, az a lelkesedés, amelyet annak ellenére tanúsítanak a munkájuk iránt, hogy megfelelő anyagi elismerésben lenne részüik. Nagyon fontos, hogy egy átalakulóban lévő társadalomban nagy számban legyenek olyanok, akiket nemcsak a pénz, hanem a szakmai siker is motivál.

Keczer Gabriella

Sikeresek a szegediek a NATO-pályázatokon

A magyar kutatók, köztük a szegediek igen eredményesen szerepelnek a NATO Tudomány a békéért pályázatán. Ez nem csak a sikeres pályázatok számából derül ki, hanem az időközi értékelésekből is. Mindezzel Láng István akadémikus, a NATO programbizottságának tagja fejtette ki véleményét lapunknak.

Láng István akadémikus, az MTA elnökének tanácsadójá, a NATO Tudomány a békéért programbizottságának magyar tagja nemrég Szegeden járt egy tudományos NATO-delegációval. Elmondta: a program a volt szocialista országok kutatói számára hirdet pályázatokat különböző tudományos projektekre, NATO-társaságokkal való együttműködésben. Egy átmeneti időszakra, pontosan három évre ez a lehetőség még nyitva áll az új NATO-tagok, így Magyarországra számára is. A pályáza-



Láng István: Az elbírálás szigorú, a támogatás jelentős. (Fotó: Gyenes Kálmán)

tot nyilvánosan hirdetik meg, melyre általában ezer-ezerkétszáz igény érkezik be. Ezeket szakzsűrik addig szeliktálják, míg végül ötven marad versenyben, melyek közül harminc nyertest választ ki a programbizottság. Az elbírálás tehát nagyon szigorú, ám a nyertes pályázatok igen komoly összeget: négy-ötszáz ezer dollár támogatást kapnak. A programbizottság évente négyszer ül-

sezik, általában Belgiumban. Most viszont a labdarugó EB miatt ott nem volt szabad szálloda, ezért úgy döntöttek: máshol tartják az ülést. Három ország pályázott: Norvégia, Csehország és Magyarország – mi nyertünk. A bizottságnak az igények elbírálása mellett feladata a nyertes pályázatok időnkénti, helyszíni értékelése is. A Szegei Tudományegyetem Természettudományi

Karáról két sikeres NATO-pályázat is „fut”: a kollektív kémiai tanszéké Dékány Imre vezetésével, és a lézerfizikai kutatócsoporté Szörényi Tamás vezetésével. Ezért a bizottság két tagja Szegedre látogatott, hogy értékeljék a nyertes tudományos programok eddigi eredményeit.

Láng István kijelentette: a magyar tudomány elegendően szépen szerepelt a Tudomány a békéért programokban, hiszen nyolc-kilenc sikeres pályázatunk van. Ez, összehasonlítva a többi volt szocialista országgal és figyelembe véve a társadalmi-gazdasági körülményeket, kiemelkedő teljesítménynek számít. Elismerés illeti a szegei kutatókat is: a mostani meghallgatás azt igazolta, hogy a projektek jól haladnak, hozzák a várt eredményeket. Ez azért fontos, mert a NATO csak olyan kutatási programokat támogat, amelyek végén az eredmények a gyakorlatban is alkalmazhatók, hasznosíthatók.

K. G.

Európai menedzserek az egyetemről

Munkatársunktól

Szakirányú továbbképzést hirdet meg szeptembertől a Szegei Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kara „Európa-tanulmányok” címmel. A kétéves képzés elsősorban a közgazdasági területén dolgozó és az európai uniós ügyekkel foglalkozó szakembereknek, továbbá európai üzleti kapcsolatokkal rendelkező vállalkozások munkatársai számára nyújthat hasznos ismereteket az EU működéséről, illetve az európai menedzsment sajátos, országonként változó üzleti kultúrájáról.

Számlálva a jelentkezők munkahelyi elfoglaltságára, a kar távoktatásban formában indítja a képzést, így a hallgatóknak három- vagy négyhetente tartanak konzultációkat. A tananyag főbb elemei holland távoktatási programra épülnek, amelyet egy Phare-program keretében vett át a gazdaságtudományi kar. A hallgatók – igény szerint – idegen nyelvű tananyagot is kaphatnak, de kötelező nyelvvizsga nem szerepel a képzés sikeres befejezésének feltételei között. Az érdeklődők – tekintet nélkül az alapképzettségükre – augusztus végén jelentkezhetnek a kar tanulmányi osztályán.

Diplomaosztó

Munkatársunktól

A nyár eleji diplomaosztók sorában az utolsó ünnepséget tartják ezen a hétvégén a Szegei Tudományegyetemen. Az intézmény gazdaságtudományi karának végzős hallgatói július 8-án, szombaton 11 órakor veszik át okleveleiket a Szegei Nemzeti Színházban. Ezzel azonban még nem zárult le az idei diplomaosztók sora, hiszen az orvostanhallgatók szeptember elején kapják meg a tanulmányaik sikeres befejezését igazoló oklevelet.

Felvételi stop

Budapest (MTI)

A Debreceni Egyetem jogász szakára a hallgatói felvétellel ideiglenes leállítást javasolja 2001 után a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB), amennyiben az intézmény nem teljesíti a jogszabályhoz szükséges feltételeket. A MAB döntése előírja, hogy a Debreceni és a Miskolci Egyetem olyan együttműködési formát és megoldást dolgozzon ki, amely egyaránt rendezi a képzésre felvett, jelenleg I–IV. éves hallgatók jogbiztonságának kérdését és biztosítja a megfelelő minőségű képzést.

A jogászképzés az 1996–97-es tanévben kezdődött el az ez év január 1-jétől a Debreceni Egyetembe integrálódott Kossuth Lajos Tudományegyetemen. A Miskolci Egyetem partnerségét az indokolja a MAB véleménye szerint, hogy a jogászképzés debreceni beindítása előtt a Miskolci Egyetemnek az 1994/95 és 1995/96-os tanévekben Debrecenben kihe-lyezett képzése volt, valamint az oktatott tárgyak tantárgyfelelőseinek fele jelenleg is az északkelet-magyarországi városból jár át. Rádló Katalin, a szaktárca felsőoktatási főosztályvezető-helyettese hangsúlyozta: azok, akik az idén jelentkeztek és felvételt nyertek, illetve az egyetem jelenlegi hallgatói, változatlan keretben között folytathatják tanulmányaikat.